

הַלְבוֹת בְּלָאִים פֶּרֶק ב

א. זֶרַע שֶׁנִּתְעַרַב בּוֹ זֶרַע אֲחֵר אִם הָיָה אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה, כְּגוֹן סָאָה שְׁלֹחַטִים שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּשָׁלוֹשׁ וְעֶשְׂרִים סָאָה שֶׁלְשַׁעוּרִים הָרִי זֶה אֲסוּר לְזַרְעַת אֶת הַמַּעֲרָב, עַד שְׁיִמְעֹט הַחֲטִיף אוֹ יוֹסִיף עַל הַשְּׁעוּרִים; וְאִם זֶרַע, לוֹקָה. וְכָל שֶׁהוּא כְּלָאִים עִם הַזֶּרַע, מִצְטָרֵף לְאֶחָד מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה.

ב. כִּיצַד: שְׁלוֹשׁ וְעֶשְׂרִים סָאָה שְׁלֹחַטִים, שֶׁנִּתְעַרְבָה בָּהֶם שְׁנֵי קִבִּין שְׁעוּרִים, וְשְׁנֵי קִבִּין עֲדָשִׁים, וְשְׁנֵי קִבִּין פּוֹלִים הָרִי זֶה לֹא יִזְרַע הַכֹּל, עַד שְׁיִמְעֹט סָאָה שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה, וְיִבְרַח מִקְצָתָהּ אוֹ יוֹסִיף עַל הַחֲטִים: שֶׁהַשְּׁעוּרִים וְהָעֲדָשִׁים וְהַפּוֹל, כֻּלָּם כְּלָאִים עִם הַחֲטִים.

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁנִּתְעַרְבוּ מִיָּנִי תְבוּאָה זֶה בְּזֶה, אוֹ מִיָּנִי קִטְנִיּוֹת זֶה בְּזֶה, אוֹ שֶׁנִּתְעַרְבָה תְבוּאָה בְּקִטְנִיּוֹת, אוֹ קִטְנִיּוֹת בְּתְבוּאָה. אֲבָל זֶרַעוֹנִי גִּנָּה שֶׁנִּתְעַרְבָה אֶחָד מֵהֶן בְּתְבוּאָה אוֹ בְּקִטְנִיּוֹת, שְׁעוּרָן אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה מִמָּה שֶׁזֹּרְעִין בְּבֵית סָאָה מֵאוֹתוֹ הַמִּין: אִם נִתְעַרְבָה בְּסָאָה שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה אוֹ קִטְנִיּוֹת לֹא יִזְרַע, עַד שְׁיִמְעֹט אוֹ יוֹסִיף עַל הַתְבוּאָה.

ד. כִּיצַד: חֲרָדֵל שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּתְבוּאָה, וְהָרִי הַחֲרָדֵל זֹרְעִין מִמֶּנּוּ קֵב בְּכָל בֵּית סָאָה אִם נִתְעַרְבָה מִמֶּנּוּ אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה מִן הַקֵּב בְּסָאָה שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה אוֹ שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה, חֵיב לְמַעַט; וְכֵן אִם הָיָה מִין זֶה מִזֶּרַעוֹנִי גִּנָּה זֹרְעִין מִמֶּנּוּ סָאָה בְּכָל בֵּית סָאָה אִם נִתְעַרְבָה מִמֶּנּוּ חֲצִי קֵב בְּכָל סָאָה שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה אוֹ שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה, יִמְעַט. לְפִיכָךְ תְבוּאָה שֶׁנִּתְעַרְבָה בָּהֶם זֶרַע פֶּשֶׁתָן אִם הָיָה שְׁלֹשׁ וָאַרְבָּעָה רְבָעִים בְּכָל סָאָה, הָרִי זֶה יִמְעַט; וְאִם לֹא, אֵינוֹ צָרִיךְ לְמַעַט: לְפִי שְׁבִית סָאָה זֹרְעִין בּוֹ שְׁלוֹשׁ סָאָה זֶרַע פֶּשֶׁתָן. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה, מְשַׁעְרִים בְּכָל הַזֵּרַעִים הָאֲחֵרִים.

ה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשָׁלָא נִתְכַּוֵּן לְעַרְב, וּבְשָׁלָא נִתְכַּוֵּן לְזַרְע הַשְּׁנֵי מִיָּנִין שֶׁנִּתְעַרְבוּ. אֲבָל אִם נִתְכַּוֵּן לְעַרְב זֶרַע בְּזֶרַע אֲחֵר, אוֹ לְזַרְע הַשְּׁנֵי מִיָּנִין אֲפִלּוּ הָיְתָה חֲטָה אַחַת בְּתוֹךְ כָּרִי שֶׁלְשַׁעוּרִים, אֲסוּרָה לְזַרְעָהּ. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה.

ו. הַזֶּרַע שֶׁדָּהוּ מִין מִן הַמִּיָּנִין, וְכִשְׁצִמַח רָאָה בּוֹ כְּלָאִים אִם הָיָה הַמִּין הָאֲחֵר אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה בְּשָׁדָה הָרִי זֶה יִלְקֹט, עַד שְׁיִמְעֹטָנוּ, מִפְּנֵי מַרְאִית הָעֵין, שֶׁמָּא יֵאמְרוּ כְּלָאִים זֶרַע בְּכוֹנָה: בֵּין שֶׁהָיָה הַמִּין הָאֲחֵר שֶׁצִּמַח תְבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת בְּתְבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת, אוֹ זֶרַעוֹנִי גִּנָּה בְּתְבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת וּבְזֶרַעוֹנִי גִּנָּה. וְאִם הָיָה הַצִּמּוּחַ פָּחוֹת מִכָּאן, אֵינוֹ צָרִיךְ לְמַעַטוֹ.

ז. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּזִמְן שֵׁישׁ מְקוֹם לַחֲשָׁד; אֲבָל בְּזִמְן שֶׁהַדְּבָרִים מֵרָאִין שֶׁאֵין זֶה מִדַּעְתּוֹ שֶׁלְבַעַל הַשָּׁדָה, אֲלֹא מֵאִלְיָהּן עָלוּ אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְמַעַט. כִּיצַד: כְּגוֹן תְבוּאָה שֶׁעָלוּ בָּהֶם סְפִיחֵי אֶסְטִיס, וְתִלְתָן שֶׁזֶרַעָה לְמֵאכַל אָדָם שֶׁעָלוּ בָּהֶם מִיָּנִי עֲשָׂבִים שֶׁזֶה מִפְּסִיד הוּא. וְכֵן כָּל כִּיּוֹצֵא בְּזֶה. וּבְמָה יוֹדֵעַ שֶׁהַתִּלְתָן זֶרַעָה לְמֵאכַל אָדָם בְּשֶׁהָיְתָה זֶרַעָה עֲרוּגוֹת עֲרוּגוֹת, וְעָשָׂה לָהּ גְבוּל סָבִיב.

ח. וְכֵן מְקוֹם הַגְּרֵנוֹת שֶׁעָלוּ בּוֹ מִיָּנִין הֶרְבֵּה, אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְעַקֵּר שֶׁהָרִי הַדְּבָר יָדוּעַ, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה שֶׁיִּצְמַח צִמּוּחַ בְּמְקוֹם

הַגִּרְנוֹת; וְאִם הִסִּיר מִקְצָתָן אוֹמְרִין לוֹ עֵקֶר הַכֹּל חוּץ מִמֵּין
אֶחָד, שֶׁהָרִי גָּלָה דַעְתּוֹ שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּקִיּוֹם הַשָּׂאָר.

ז. אֵין נוֹטְעִין יְרָקוֹת בְּתוֹךְ סֵדֶן שֶׁלְשֻׁקְמָה, וְכִיּוֹצֵא בָּהּ.
הַטּוֹמֵן אֲגֵדַת לָפֶת וַצִּנּוֹן וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן תַּחַת הָאֵילָן, אִפְלוּ תַּחַת
הַגָּפֶן אִם הָיוּ מִקְצַת הָעֵלִין מְגֻלִּין, אֵינוּ חוֹשֵׁשׁ: שֶׁהָרִי אֵינוּ
רוֹצֶה בְּהַשְׁרֵשֶׁתָּן. וְאִם אֵינֶן אֲגֵדָה, אוֹ שֶׁלֹּא הָיוּ הָעֵלִין מְגֻלִּין
חוֹשֵׁשׁ מִשּׁוֹם כָּלָאִים.

י. שָׂדֶה שֶׁהִיתָה זְרוּעָה, וְקָצֵר הַזֶּרַע, וְנִשְׂאָרוֹ הָעֵיקָרִין בָּאָרֶץ
אֶף עַל פִּי שְׂאִינָן מוֹצִיאִין צֶמַח אֲלֹא אַחֵר כִּמָּה שָׁנִים לֹא יִהְיֶה
זוֹרַע בְּאוֹתָהּ שָׂדֶה מִיָּן אַחֵר, עַד שִׁיעֶקֶר הָעֵיקָרִין.

יא. הִיתָה שָׂדֶהוּ זְרוּעָה חֲטִים, וְנִמְלָךְ לְזָרְעָה שְׁעוּרִים קָדָם
שִׁיִּצְמָחוּ הַחֲטִים יִמָּתִין לָהּ עַד שִׁיִּפְסְדוּ הַחֲטִים וַיִּתְּלִיעוּ בָּאָרֶץ,
כִּמּוֹ שְׁלוּשָׁה יָמִים אִם הִיתָה שָׂדֶהוּ רֹוָה; וְאַחֵר כֶּךָ יִהְפֹּךְ אוֹתָן
בַּמַּחְרָשָׁה, וַיִּזְרַע הַמֵּיָן הָאַחֵר. וְאֵינוּ צָרִיךְ לַהֲפֹךְ אֶת כָּלָהּ, עַד
שֶׁלֹּא תִשָּׂאֵר חֲטָה שֶׁלֹּא נִעְקְרָה אֲלֹא חוֹרֵשׁ אֶת הַשָּׂדֶה, כְּדֶרֶךְ
שְׁחוֹרְשִׁין אוֹתָהּ קָדָם הַמָּטָר כְּדֵי שֶׁתִּרְוּהָ.

יב. צֶמַח הַחֲטִים, וְאַחֵר כֶּךָ נִמְלָךְ לְזָרְעָה שְׁעוּרִים יִהְפֹּךְ וְאַחֵר
כֶּךָ יִזְרַע; וְאִם הוֹרִיד בְּהִמָּתּוֹ לְתוֹכָהּ, וְקִרְסָמָה אֶת הַצּוֹמַח הָרִי
זֶה מִתֵּר לְזָרַע שָׁם מִיָּן אַחֵר.

יג. בְּאַחַד בְּאֶדָר, מִשְׁמַעֲיָן עַל הַכָּלָאִים; וְכָל אָדָם יוֹצֵא לְגִנְתּוֹ
וּלְשָׂדֶהוּ, וּמִנְקִין אוֹתָן מִן הַכָּלָאִים. וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ, יוֹצֵאִים
שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין, וּמַסְבִּבִּים לְבִדָּק. בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ עוֹקְרִין
וּמַשְׁלִיכִין, וְהָיוּ בַּעֲלֵי בָתִּים שְׂמֻחִים שְׂמֻנְקִין לָהֶן שְׂדוֹתֵיהֶן.
הַתְּקִינוּ שִׁיְהִיו מִפְּקִירִין אֶת כָּל הַשָּׂדֶה שְׂמַצָּאוּ בָּהּ כָּלָאִים וְהוּא
שְׂיִמָּצְאוּ בָּהּ מֵיָן, אֶחָד מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה; אֲבָל פָּחוֹת מִכָּאן,
לֹא יִגְעוּ בָּהּ.

יד. וְחוֹזְרִין שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין בְּחֻלּוֹ שְׁלֹמוֹעַד הַפֶּסַח, לִרְאוֹת
הָאֶפֶל שִׁיִּצָּא. וְכָלָאִים שֶׁהִנְצוּ, אֵין מִמֵּתִינִים לָהֶן אֲלֹא יוֹצֵאִין
עֲלֵיהֶן מִיד; וּמִפְּקִירִין אֶת כָּל הַשָּׂדֶה, אִם יֵשׁ בָּהּ אֶחָד מֵעֶשְׂרִים
וְאַרְבָּעָה.